

پایین بودن نرخ شناوری سهام بازدهی قند و شکر را برتردید روبه‌رو ساخت

سرمایه‌گذاران رغبت زیادی برای سرمایه‌گذاری در صنعت قند و شکر ندارند

مجید میرزاحیدری
خبرنگار

صنعت قند و شکر پس از صنعت نساجی دومین صنعت قدیمی در ایران به حساب می‌آید. صنعت قند و شکر با توجه به استراتژیک بودن و منبع ارزان تأمین انرژی، نسبت به سایر مواد غذایی همواره مورد توجه و حمایت دولت‌ها بوده است. بخش کشاورزی به‌عنوان مهم‌ترین بخش و تأمین‌کننده مواد اولیه، بخش نفت به‌عنوان تأمین‌کننده انرژی و بخش صنعت و حمل‌ونقل به‌عنوان بخش‌های مرتبط و تأثیرگذار بر صنعت قند و شکر محسوب می‌شود.

درحال حاضر، بیشترین مصرف‌کننده قند و شکر در کشور در درجه اول خانوارها و سپس صنایع غذایی و لبنی هستند. مصرف روزانه شکر در سال ۹۹ در ایران حدود هفتاد و نه کیلو گرم بوده است. ظرفیت سالانه تولیدی قند و شکر در کشور در مجموع حدود ۲۰۵ میلیون تن بوده، با وجود این به دلیل عدم پوشش تقاضای کشور از سوی تولیدکنندگان داخلی به دلیل عدم وجود مواد اولیه به اندازه کافی، عموماً بخشی از مصرف کشور از طریق واردات تأمین می‌شود. سهم تولید و واردات شکر در سال‌های اخیر همواره با نوسانات قابل توجهی همراه بوده به نحوی که در سال ۹۹ برای تأمین مصارف داخلی حدود یک میلیون و ۱۸ هزار تن واردات شکر انجام شده و یک میلیون و ۵۷۵ هزار تن هم از محل تولید داخل تأمین شده است. درحال حاضر بیش از ۸۰ درصد شکر تولیدی جهان از نیشکر بوده و مابقی از چغندر قند استحصال می‌شود. این صنعت را اخیر با ریسک‌ها و مشکلات متعددی روبه‌رو بوده که از جمله آنها می‌توان به سختی تأمین مواد اولیه، تعیین قیمت دستوری برای خرید محصول چغندر قند و فروش محصول تولیدی شکر سفید و عدم تطابق بهای خرید مواد اولیه با بهای فروش محصول تولیدی شکر سفید اشاره داشت. در حال حاضر سهام ۱۷ شرکت تولیدکننده قند و شکر در بازار سرمایه عرضه می‌شود.

برای بررسی وضعیت صنعت قند و شکر در بازار گفت‌وگوی کوتاهی با داریوش طالقانی فعال صنعت شکر انجام شده که با هم مرور می‌کنیم:

■ وضعیت صنعت قند و شکر در سالی که گذشت چگونه بود؟

شکر تولیدی در سال گذشته حدود یک میلیون و ۴۶۰ هزار تن بوده که در مقایسه با سال ۱۳۹۹ حدود ۱۴۰ هزار تن کاهش یافته است (در سال ۱۳۹۹، حدود یک میلیون و ۶۰۰ هزار تن شکر تولید شده است). شکر در کشور از دو محصول چغندر قند و نیشکر تولید می‌شود. در سال ۱۴۰۰ میزان شکر تولیدی از چغندر قند حدود ۸۸۰ هزار تن بوده که در مقایسه با سال ۱۳۹۹ بیش از ۱۱۰ هزار تن افزایش داشته است. از آنجایی که میزان شکر تولیدی از نیشکر در سال ۱۴۰۰، ۵۸۰ هزار تن بوده که در مقایسه با سال ۱۳۹۹ بیش از ۲۵۰ هزار تن کاهش یافته است، بنابراین مجموع شکر تولیدی در کشور در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۹ کاهش نشان می‌دهد که این کاهش ناشی از افت شدید در نیشکر تولیدی است. علت اصلی این کاهش نیز مربوط به محدودیت منابع آب در خوزستان است.

■ یکی از مشکلات جدی کارخانجات صنعت قند و شکر، راندمان پایین بوده که همین راندمان پایین بر روند سوددهی آنها تأثیرگذار بوده است، چرا روند نوسازی در این صنعت طولانی است؟

طولانی بودن روند نوسازی در صنعت قند عوامل مختلفی دارد که نیاز به بررسی‌های بیشتر در تخصص‌های مختلف دارد، اما آنچه که مشهود بوده این است که سرمایه‌گذاران رغبت زیادی برای سرمایه‌گذاری در این صنعت از خودنشان نمی‌دهند، به‌طوری که در طول دهه‌های گذشته کارخانه قند جدید چغندری یا تکنولوژی روز دنیا در ایران احداث نشده است. فرایند قیمت‌گذاری برآمده اولیه (چغندر قند) و محصول نهایی یا همان شکر یکی از عوامل مهم در این زمینه می‌باشد. البته مسائل مهم زیادی در این زمینه وجود دارد که برای ایجاد رغبت در سرمایه‌گذاری در این صنعت باید به همه آنها توسط متخصصان مربوطه پرداخته شود.

■ مهم‌ترین دلایل افت تولید قند و شکر در سالی که گذشت چه بود؟

مجموع میزان شکر تولیدی کارخانه‌های چغندری در سال ۱۴۰۰ در مقایسه با سال قبل از آن افزایش داشته ولی کاهش شدید تولید درکارخانه‌های نیشکری باعث شده که میزان مجموع شکر تولیدی در کشور کاهش یابد. یکی از مهم‌ترین عوامل در این زمینه مسائل اقتصادی است. گرچه عوامل محیطی و وقوع خشکسالی در اکثر مناطق کشور از عوامل مهم دیگر به شمار می‌رود. محدودیت منابع آب هم مهم‌ترین عامل محدودکننده کشاورزی کشور است، ولی با سرمایه‌گذاری و استفاده از تکنولوژی‌های جدید و انتقال یافته‌های تحقیقاتی به عرصه‌های تولیدی خود کارآیی مصرف آب را به‌طور قابل ملاحظه‌ای افزایش داد. یکی از مهم‌ترین راهکارها در این زمینه جایگزین کشت پاییزه چغندر قند در کشور است که باعث رونق این صنعت در آینده می‌شود.

■ آیا جذابیت سهام شرکت‌های قند و شکر در بازار سرمایه روبه‌رو به افول است؟

از نظر من سهم شرکت‌های قند و شکر در بازار سرمایه برای کسانی که با امور بخش کشاورزی و صنایع وابسته آشنایی کامل دارند، جذابیت دارد، گرچه ممکن است این جذابیت برای کل سطح جامعه فرآگیر نباشد. ■ علت پایین بودن نرخ شناور سهام در صنایع قند و شکر چیست؟

علت اصلی پایین بودن نرخ شناوری سهام در صنایع قند و شکر وابستگی زیاد این صنعت به مسائل اقلیمی و ریسک‌های متعدد دیگر است که همواره بازدهی این صنعت را با شک و تردید روبه‌رو می‌سازد.

■ با توجه به ریسک‌های موجود در این صنعت، دورنمای صنعت قند و شکر را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

از آنجایی که شکر جزو کالای استراتژیک محسوب می‌شود برای تولید آن نیاز به برنامه‌ریزی و حمایت دولت وجود دارد. حدود ۱۰ درصد انرژی مورد نیاز روزانه هر ایرانی از شکر تأمین می‌شود، گرچه در طول سال‌های اخیر میزان مصرف سرانه کاهش یافته است. خوشبختانه بیش از دو سوم نیاز کشور در داخل تولید می‌شود و در سال ۱۳۹۶ ما به میزان خودکفایی یعنی تولید بیش از دو میلیون تن دست پیدا کردیم. این امر نشان می‌دهد که پتانسیل تولید در داخل وجود دارد ولی نیازمند برنامه‌ریزی و حمایت است. یکی از مسائل مهم در تولید، مشارکت دادن تولیدکنندگان و بخش خصوصی و انجمن‌های مربوطه در برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری‌های مهم و اساسی توسط دولت است. از آنجایی که خوشبختانه این صنعت در طول سال‌های گذشته به معنای واقعی کلمه به طرف خصوصی شدن حرکت کرده، ضروری است که انجمن‌های مرتبط و بخش خصوصی در برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری، به‌طور جدی به مشارکت گرفته شوند. در این صورت توسط دولت شرایط راحت‌تر مرتفع خواهد شد.

محدودیت منابع آب مهم‌ترین عامل محدودکننده کشاورزی کشور است ولی با سرمایه‌گذاری و استفاده از تکنولوژی‌های جدید و انتقال یافته‌های تحقیقاتی به عرصه‌های تولیدی توان کارایی مصرف آب را به‌طور قابل ملاحظه‌ای افزایش داد. یکی از مهم‌ترین راهکارها در این زمینه جایگزینی کشت پاییزه چغندر قند در کشور است که باعث رونق صنعت قند و افزایش کارایی مصرف آب در آینده می‌شود.

کتابخانه

«ایران» از عملکرد سه ماهه صنعت قند و شکر در بازار سهام گزارش می‌دهد

افزایش ۷۱ درصدی درآمدهای صنعت قند و شکر در فصل بهار

در یک ماه گذشته ارزش سهام این صنعت ۸۰٫۲۳ درصد کاهش یافته است

تغییرات ارزش و حجم محصولات فروش رفته صنعت قند و شکر (بهار ۱۴۰۱ نسبت به بهار ۱۴۰۰)

نماد	اختلاف ارزش فروش (درصد)	اختلاف مقدار فروش (درصد)	تغییرات قیمت سهام (سه ماهه)
قچار	۱۲۳	۱۳۴	-۷٫۴۹٪
قیبرا	۵۱	-۳۷	۲۱٫۴۶٪
فهمکت	۱۴۲	۲۳	۱۴٫۲۴٪
قناتب	۲۳۹	۹۰	۳۷٫۰۴٪
قنقش	-۵۲	-۶۱	۳٫۰۹٪
قصفها	۶۲	-۴۳	-۴۰٫۱۴٪
قتربت	۱۱۰	-	۵۰٫۷۷٪
قمر و	۷۶	۲۷	۱۰۰٫۱۴٪
قنیشا	۵۴	-۶۰	۵۰٫۹۷٪
قشهد	۹۵	۲۳	-۲۰٫۲٪
قزوین	-۶۰	-۶۹	-۱۲٫۰۶٪
قلمرست	۱۰۷	۳	۹٫۰۷٪
قشیر	-۷۰	-۵۲	۴۰٫۸۹٪
قشکر	۱۲۱	۵۱	۴۰٫۸۳٪
قچام	۱۰۰	۱۰۰	-۰٫۵۶٪

و همچنین از طریق تصفیه شکر خام وارداتی که از کشورهای مانند هندوستان و برزیل و براساس برآوردهای انجام شده توسط وزارت کشاورزی تأمین می‌شود. البته واردات نهاده‌ها بر اساس میزان تولیدات کشور متغیر است. با توجه به اینکه تولید داخلی کشور همواره کمتر از میزان مصرف بوده است لذا صادراتی از طرف این شرکت‌ها صورت نمی‌پذیرد و تمامی تولیدات شکر، در داخل به فروش می‌رسد.

آمارها نشان می‌دهد در سال ۱۴۰۰، تولیدکنندگان هرکیلو چغندر را حدود ۱۴۵۰ تومان خریداری کرده‌اند که در مقایسه با سال ۱۳۹۹، در حدود ۹۲ درصد افزایش قیمت داشته است. همچنین هرکیلو شکر سفید را در حدود ۱۲ هزار و ۶۰۰ تومان به فروش رسانده‌اند که ۹۰ درصد افزایش را نسبت به سال ۱۳۹۹، نشان می‌دهد. دستمزد تصفیه شکر خام نیز در سال ۱۴۰۰، در حدود ۴۰۰ تومان به ازای هر کیلو تعیین شده بود که در مقایسه با سال ۱۳۹۹، در حدود ۸۴ درصد افزایش را نشان می‌دهد. این ارقام در سه ماهه فصل بهار سال ۱۴۰۱ نیز با افزایش روبه‌رو شده است. آمارهای مربوط به نرخ فروش هرتن محصولات صنعت نشان می‌دهد که قیمت محصولات بازمهم به‌طور میانگین افزایش یافته است. آمارها نشان می‌دهد در سه ماهه فصل بهار سال جاری نرخ فروش تمامی محصولات در مقایسه با مدت مشابه سال قبل افزایش یافته است. با توجه به گزارش‌های منتشر شده، نرخ فروش تقاله خشک ۸۰ درصد، ملاس ۳۰۰ درصد، ویناس ۱۰۰ درصد، شکر تولیدی از چغندر ۸۸ درصد و شکر تولیدی از شکر خام ۳۱ درصد افزایش قیمت داشته است.

لازم به ذکر است، آمارها نشان می‌دهد که در سال ۱۴۰۰ واحدهای تولیدی جدیدی به صنعت قند و شکر اضافه نشده که به نظر می‌رسد در سال جاری نیز تغییری از جانب افزایش عرضه داخلی صورت نپذیرد. علی‌رغم این، افزایش قیمت شکر و خودداری از صادرات نهاده توسط کشورهای اصلی مانند هند، که در ماه‌های گذشته به صورت مقطعی اتفاق افتاد می‌تواند در آینده بر فعالیت‌های شرکت‌های ایرانی نیز تأثیرگذار باشد.

صنعت راتشکیل می‌دهد. فرسودگی کارخانه‌های تولیدکننده قند و شکر در ایران یکی از معضلاتی است که بر سر راه خودکفایی کشور در تأمین شکر مورد نیاز قرار دارد. بر اساس گزارش‌های منتشر شده از طرف شرکت‌ها، علی‌رغم قدمت بالای صنعت قند و شکر در ایران، تولیدکنندگان این محصول هیچ‌گاه نتوانستند در عرصه تکنولوژی خودکفا شوند و تکنولوژی‌های موجود در ایران نیز بسیار فرسوده شده و در رقابت با آنچه که در بازار جهانی موجود است، از قدرت رقابتی بسیار پایینی برخوردار است. امری که به گفته کارشناسان، با ابوابولین قیمت ماشین‌آلات و تکنولوژی، مقررات واردات و وضعیت نقدینگی شرکت‌ها از جمله مواردی است که در این رابطه مؤثر بوده است. مورد دیگری که توسعه صنعت با ایامشکل روبه‌رو کرده، شرایط اقلیمی و کم‌آبی در ایران است. در کشور ما با توجه به شرایط اقلیمی و الزام به صرفه‌جویی در مصرف آب، کشت نیشکر به دلیل مصرف بالای آب به صرفه نیست به طوری که نیشکر در هر هکتار ۲۸ هزار متر مکعب و چغندر در هر هکتار ۱۲ هزار متر مکعب مصرف آب دارد. در مقایسه با کشورهای دیگر بیشترین میزان تولید شکر در کشور ما از فرآوری چغندر به میزان ۶۰ درصد و حدود ۴۰ درصد از نیشکر است، در کشورهای اروپایی ۳۵ درصد تولید شکر از چغندر و ۶۵ درصد از نیشکر است و علت آن بهره‌مندی از آب‌های جاری در این کشورها است. موارد بالا در کنار فقر تکنولوژی‌های مربوط به کشت چغندر در ایران، منجر شده تا در مجموع ما به یکی از واردکنندگان بزرگ قند و شکر در جهان تبدیل شویم؛ وارداتی که در سال گذشته با ارزش ۲۲۰۰ تومانی صورت می‌پذیرفت و انگیزه تولید داخلی را سرکوب می‌کرد.

■ افزایش قابل توجه قیمت نهاده و محصولات نهایی در ماه‌های اخیر

در ایران قیمت فروش شکر سفید توسط انجمن صنفی کارخانه‌های قند و شکر و سازمان حمایت از تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان تعیین می‌شود ولی قیمت فروش تقاله خشک و ملاس مشمول قیمت‌گذاری نیست و در بازار تعیین می‌شود. شرکت‌های تولیدکننده شکر نهاده مورد نیاز خود را از طریق انعقاد قرارداد با کشاورزان تأمین می‌کنند

«ایران» از انفعال ۱۶ ساله برای تولید گوشتی در ایران گزارش می‌دهد

امکان تولید ۲۰ درصد از ۱۵ میلیون تلفن همراه وارداتی در کشور

تولید بیش از ۴۰ درصد از قطعات گوشتی مانند بورد گوشتی، بدنه گوشتی، لوازم جانبی و باتری به شرط توجیه اقتصادی در داخل امکان‌پذیر است

وی با بیان اینکه تولیدکنندگان سرمایه کافی برای تولید تلفن همراه ندارند، افزود: برای تولید گوشتی تلفن همراه به نصب ماشین‌آلات تولیدی و تست زیادی نیاز است از سوی دیگر خرید مواد اولیه برای تولید ماهانه نیازمند سرمایه زیادی است که در حال حاضر در بین شرکت‌های تولیدی حاضر سرمایه‌های موجود نیست، چرا که برای تولید ۱۰۰ هزار دستگاه تلفن همراه ۱۰۰ دلاری در سال سرمایه‌ای معادل ۳۰۰ میلیارد تومان به‌عنوان سرمایه در گردش و ۶۰ میلیارد تومان سرمایه ثابت برای خرید ماشین‌آلات نیاز است. به گفته ادیب برای تولید ۱۰۰ هزار گوشی هوشمند در سال به ۱۰۰ نفر نیروی فنی نیاز است.

این فعال صنعت مخابرات نقش مردم را در تولید تلفن همراه در کشور در بحث حمایت مهم عنوان کرد و گفت: تلفن همراه متنوع بوده و باید نیازهای کاربران نیز بخصوص در بحث تلفن همراه هوشمند پاسخ داده شود بنابراین مردم اگر از تولیدات داخلی حمایت کنند قطعاً فروش اتفاقی می‌افتد و کمک به چرخه تولید و تعطیل نشدن واحد تولیدی می‌شود.

وی افزود: مردم قیمت مناسب را از تولیدات داخلی انتظار دارند ولی وقتی هزینه‌های تولید بیشتر از هزینه واردات باشد قطعاً تولیدکننده نمی‌تواند قیمت مناسب ارائه دهد و در آخر کالای داخلی فروش نمی‌رود و چرخه تولید قطع و واحد تولیدی تعطیل و ورشکست می‌شود. گفتنی است از آنجایی که عیسی زارچ‌پور وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات اعلام کرده بود که دولت سیزدهم نیز در صد است برای تولید تلفن همراه هوشمند در کشور برنامه‌ریزی کرده و آن برنامه ناتمام را به سرانجام برساند، از سوی دیگر وی گفته بود که تولید تلفن همراه هوشمند با کیفیت در کشور شدنی است و حتی خودش از تلفن همراه تولید داخل استفاده می‌کند از این رو روزنامه «ایران» به دنبال این بود که با آقامیری معاون بخش فناوری و نوآوری در کشور هموار کند؟ گفت: دولت‌ها همیشه سعی کردند که از تولیدات داخلی حمایت کنند و به نظر من اگر حمایت دولت در بخش تلفن همراه ملموس و واقعی باشد می‌تواند راهگشای تولید تلفن همراه در کشور باشد. دولت باید وزنه توجیه اقتصادی را درست کند و همچنین موانع را از سر راه بردارد.

دو روش تولید CKD و SKD باشد اما چرا هنوز مونتاژ این دستگاه در کشور ما راه به جایی نبرده است؟

به گفته داوود ادیب رئیس هیأت مدیره اتحادیه صادرکنندگان صنعت مخابرات، کشور ما می‌تواند مانند دیگر کشورهای مونتاژکار صادرکننده تلفن همراه باشد، در صورتی که برند متعلق به ایران باشد و تحت لیسانس برندهای خارجی نباشد و همچنین بتواند قیمت مناسب و کیفیت خوب ارائه دهد و در آن صورت است که امکان صادرات نیز وجود دارد.

به عقیده ادیب درست است که ما مونتاژکار تلفن همراه هستیم ولی قطعاً تمام کشورها هم روزی مثل ما شروع کردند و الان یک شرکت کرای ۶۰ درصد از بازار دنیا را در دست گرفته و یک شرکت چینی ۴۰ درصد از بازار دنیا را دارد، بنابراین اگر حمایت دولتی از نظر تأمین سرمایه در گردش بدون بهره و حذف موانع اداری و سرعت در عمل و کار باشد قطعاً ما هم می‌توانیم جایگاهی در بازار دنیا داشته باشیم و اگر دیگر کشورها در صادرات موفق بوده‌اند به دلیل نداشتن موانع تولید - حمایت جدی دولت‌ها - سرمایه‌گذاری زیاد در بخش‌های تولیدی -

ماریتینگ و برندینگ است. داوود ادیب رئیس هیأت مدیره اتحادیه صادرکنندگان صنعت مخابرات در گفت‌وگو با «ایران» به چالش‌ها اشاره کرد و گفت: قوانین گمرکی حاضر به نفع تولید نیست، سرمایه و فروش از جمله چالش‌هاست. نواقصی هم در مسیر تولید تلفن همراه در کشور وجود دارد و یکی از آنها هسان بودن تعرفه گمرکی واردات قطعات (به صورت

طبق آمارهای اعلام شده، کشور سالانه عددی بین ۱۲ تا ۱۵ میلیون دستگاه گوشی موبایل نیاز دارد که این واردات حدود ۳ تا ۵ میلیارد دلار ارزیبری دارد که به گفته ادیب اگر ۲۰ درصد از این تعداد را بتوان در کشور عملیاتی کرد، سالانه دو تا سه میلیون گوشی تلفن همراه می‌تواند در کشور تولید کرد که برای ۱۰۰۰ نفر به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم اشتغالزایی ایجاد خواهد کرد، ولی در این امر موفق عمل نکرده‌ایم. در حال حاضر ۶ تولیدکننده ایرانی جی‌ال ایکس، جی‌پلاس، مجموعه ارگ جدید بم، صابیران (ویبرا)، مجموعه انارستان و مجموعه آزد در کشور در زمینه تولید گوشی موبایل و تبلت فعالیت می‌کنند که به تازگی نیز عمران‌تل به همان جمع آنها پیوسته است و خبر از تولید یا همان مونتاژ برند ویکو فرانسوی را داده است.

در دولت گذشته قرار بود برای خرید تولیدات شرکت‌های موبایل داخلی با اپراتورها با بندینگ صورت بگیرد و قسطنی به مردم فروخته شود ولی این کار هم به نتیجه‌ای نرسید. به عبارتی راه‌اندازی خط تولید گوشی تلفن همراه در دولت قبل با تفاهتمندی است. پس بانک ایران، اپراتورها (با دریافت ۵۰۰ میلیارد تومان اعتبار و فروش آنها) و معاونت فناوری نوآوری وزارت ارتباطات امضا کردند شکل جدی‌تری به خود گرفت ولی این اقدام هم راه به جایی نبرد. هر چند در دو سال گذشته به علت نیاز بیشتر مردم به تلفن همراه به دلیل دورکاری و آموزش آنلاین می‌شد این اقدام را به نتیجه رساند ولی این بار هم موضوع عقیم ماند، چرا که اعلام کردند تولیدکنندگان گوشی تلفن همراه از نظر تأمین تجهیزات لازم و راه‌اندازی خط تولید، نیازمند تجهیزات الکترونیکی برای انتقال این فناوری هستند که به شرکت خارجی نیاز دارد.

■ صادرات به شرط برندسازی

تولید تلفن همراه وابسته به تأمین قطعات از چند کشور است از سوی دیگر بحث برندسازی مطرح است که از این بخش به حمایت نشده و تولیدکنندگان داخلی نتوانسته‌اند نظر مشتریان را جلب کنند. البته باید گفت که تولید صرف تا صد تلفن همراه هوشمند در کشور امکان‌پذیر نیست، چرا که تولید قطعات این دستگاه انحصاراً در اختیار چند کشور خاص است بنابراین کشور ما در تولید تلفن همراه تنها می‌تواند مونتاژگر

گروه اقتصادی - سال هاست که دولت‌ها در پی تولید تلفن همراه در کشور هستند و با وجود اقدام‌هایی که در این خصوص صورت گرفته است تنها نیم درصد از بازار ۱۵ میلیونی واردات تلفن همراه را تولیدات داخلی تشکیل می‌دهد.

■ امکان تولید ۳ میلیون گوشی در سال

سابقه تولید گوشی در ایران به ۱۶ سال قبل یعنی مرداد سال ۸۵ برمی‌گردد. در آن زمان وزارت صمت اعلام کرد که اولین خط تولید گوشی همراه راه‌اندازی می‌شود و حتی دو کارخانه ماشین‌آلات لازم را وارد کرده‌اند و تا یک ماه دیگر محصول تولیدی خود را عرضه می‌کنند. در آن زمان ۱۲ شرکت داخلی هم اعلام آمادگی کرده بودند که حاضرند در تولید تلفن همراه سرمایه‌گذاری کنند. یکسال بعد از آن افتتاح سومین خط تولید دستگاه تلفن همراه با نام شرکت کارخانجات مخابراتی ایران از ITMC در شیراز خیرساز شد که این واحد صنعتی قرار بود با استفاده از تجهیزات پیشرفته با ظرفیت تولیدی ۱٫۵ تا ۲ میلیون دستگاه در سال با همکاری مشترک یک شرکت کرای در مرحله اس. کی.ی شروع به کار کند و با کامل کردن تجهیزات خود ظرف مدت سه ماه در مرحله سی. کی.ی قرار بگیرد. ولی بعد از یک و نیم دهه نتوانسته‌ایم در این امر موفق شویم تا اینکه در نیمه سال ۹۸ دوباره بحث تولید تلفن همراه در کشور در صدر خبرها قرار گرفت.

داوود ادیب رئیس هیأت مدیره اتحادیه صادرکنندگان صنعت مخابرات در گفت‌وگو با «ایران» اعلام کرد که تولیدکنندگان گوشی سال‌ها تنها نیم درصد از سهم بازار کنونی را تلفن همراه داخلی تشکیل می‌دهد این درحالی است که بنابر مصوبه شورای عالی فضای مجازی قرار است تا سال ۱۴۰۴، ۲۰ درصد از سهم بازار گوشی‌های هوشمند به تولیدات داخلی اختصاص یابد تا سهم اقتصاد دیجیتال در توسعه ارتباطات ارتقا یافته و اقبال جامعه بتواند از ابزارهای نوین ارتباطی استفاده کرده و به تنها شاهد توسعه عدالت ارتباطی باشیم، بلکه با حمایت مالی گردش، تحقیق و توسعه) به صادرات نیز دست یابیم و بتواند با نسخه‌های خارجی رقابت کند.